

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 24/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle turvallisuustoimenpiteistä turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 27 päivänä marraskuuta 2012 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle turvallisuustoimenpiteistä turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 164/2012 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana
- päällikön sijainen, ulkoasiainneuvos Kim Luotonen, kansallinen turvallisuusviranomaisen, ulkoasiainministeriö.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet
— sisäasiainministeriö
— puolustusministeriö
— työ- ja elinkeinoministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Yhdysvaltojen välisen sopimuksen turvallisuustoimenpiteistä turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa Suomen ja Yhdysvaltojen välisessä yhteistyössä luottamuksellisesti vaihdettavan turvallisuusluokitellun tiedon suojaaminen erityisesti ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi-, tiede- ja yritysasioissa. Sopimuksella osapuolet sitoutuvat suojaamaan toiselta osapuolelta suoraan tai vä-

lillisesti saamansa turvallisuusluokitellut tiedot sopimuksessa määrättyjen vaatimusten sekä lakiensa ja asetustensa mukaisesti.

Sopimus tulee voimaan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun Suomi on ilmoittanut Yhdysvalloille, että kaikki sopimuksen voimaan saattamiseksi Suomessa tarvittavat kansalliset menettelyt on saatettu päätökseen. Sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Käsiteltävänä olevan Suomen ja Yhdysvaltojen välisen sopimuksen tarkoituksena on varmistaa sellaisen osapuolten välisessä yhteistyössä vaihdettavan tai syntyvän turvallisuusluokitellun tiedon suojaaminen, jota vaihdetaan tai tuotetaan Suomen ja Yhdysvaltojen välisessä yhteistyössä erityisesti ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi-, tiede- ja yritysasioissa. Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviin asiakirjoihin sisältyy sellaisia salassa pidettäviä tietoja, joiden luvaton paljastaminen voi aiheuttaa merkittävää ja laajalle ulottuvaa vahinkoa keskeisille yleisille eduille. Tällaisten aineistojen asianmukaisesta käsittelystä on sen vuoksi pidettävä erityistä huolta. Kysymys on Suomen luotettavuudesta kansainvälisen yhteistyön osapuolena. Välittömän valtiovastuun piiriin kuuluvien kysymysten lisäksi kansainvälisillä tietoturvaselvoituksilla on kasvava merkitys myös taloudellisen, teollisen ja teknologisen yhteistyön kannalta. Näin ollen sopimus mahdollistaa suomalaisyritysten entistä tasavertaisemman kilpailuaseman kansainvälisillä markkinoilla. Taloudelliselta kannalta merkittävä näkökohta on, että sopimuksen hyväksyminen mahdollistaa suomalaisten ja yhdysvaltalaisien yritysten tasavertaisen osallistumisen hankkeisiin, jotka edellyttävät myös turvallisuusluokitellun tiedon käsittelyä.

Sopimukseen sovelletaan lakia kansainvälisistä tietoturvaselvoituksista (588/2004). Koska pyrkimyksistä huolimatta ei ole saatu aikaan monenkeskistä kansainvälistä tietoturvasopimusta, joudutaan solmimaan edelleen kahdenvälisiä sopimuksia. Viimeksi valiokunnan käsiteltävänä on ollut Suomen ja Luxemburgin välillä tehty tietoturvasopimus (HaVM 15/2012 vp — HE 43/2012 vp).

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa turvallisuustoimenpiteistä turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi Suomen ja Yhdysvaltojen välillä Helsingissä 27 päivänä kesäkuuta 2012 tehdyn sopimuksen hyväksymistä ja lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Pirkko Mattila /ps
vpj. Maarit Feldt-Ranta /sd
jäsen. Heikki Autto /kok
Jussi Halla-aho /ps
Rakel Hiltunen /sd
Reijo Hongisto /ps
Risto Kalliorinne /vas
Mika Kari /sd

Elsi Katainen /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Antti Lindtman /sd
Markus Lohi /kesk
Tapani Mäkinen /kok
Markku Mäntymaa /kok
Ulla-Maj Wideroos /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.